

Wrocław dn.20.08.2023

dr hab. Anna Kołodziej, prof. nadzw.

Uniwersyteckie Centrum Urologii

Uniwersytetu Medycznego we Wrocławiu

Rak gruczołu krokowego jest jednym z najczęściej diagnozowanych nowotworów u mężczyzn na całym świecie. Etiologia tego nowotworu jest nadal źródłem intensywnych badań, a jednym z potencjalnych czynników ryzyka, który przyciąga uwagę naukowców, jest infekcja wirusem brodawczaka ludzkiego (HPV).

Wirus HPV jest znany ze swojego związku z innymi nowotworami narządów płciowych, takimi jak rak szyjki macicy i rak prącia. W przypadku raka prącia i szyjki macicy zakażenie HPV jest jednym z głównych czynników ryzyka, a jego wykrywanie ma istotne znaczenie kliniczne.

Kwestia związku między zakażeniem HPV a rakiem gruczołu krokowego jest nadal przedmiotem badań i dyskusji. Choć nie ma jednoznacznych dowodów na to, że HPV jest bezpośrednią przyczyną raka gruczołu krokowego, to jednak pewne obserwacje sugerują jego potencjalną rolę jako czynnika ryzyka lub współczynnika etiologicznego.

Badania molekularne wykazały już obecność DNA wirusa HPV w niektórych próbkach tkanki gruczołu krokowego u pacjentów z rakiem tego narządu a niektóre badania epidemiologiczne wykazały istnienie korelacji między zakażeniem HPV a ryzykiem rozwoju raka gruczołu krokowego w populacji, w której istnieje również często rak szyjki macicy. Dlatego też niezbędne, są dalsze badania aby lepiej zrozumieć związek między HPV a rakiem gruczołu krokowego oraz jego ewentualne znaczenie kliniczne.

Z tego powodu temat pracy doktorskiej lekarza Adama Kurpika jest bardzo aktualny i trafnie dobrany. Doktorant wychodząc z założenia, że w strukturze o zbliżonym pochodzeniu embriologicznym do nabłonka szyjki macicy, może zachodzić ten sam proces onkogenezy, postanowił ocenić obecność wirusa HPV w łagiewce sterczowej prostaty u pacjentów poddanych prostatektomii radykalnej z powodu raka stercza. Fakt ten byłby dowodem na bezpośredni związek infekcji HPV z rakiem stercza.

Przedstawiona mi do recenzji praca ma układ typowy dla rozprawy doktorskiej i składa się ze wstępu, podania celu pracy, charakterystyki materiału i metod badawczych, omówienia

wyników i dyskusji, podsumowania, streszczenia w języku polskim i angielskim oraz spisu piśmiennictwa. Poprzedzona spisem treści, praca obejmuje 57 stron wydruku komputerowego zawierającego 10 tabel i 9 rycin zawartych we wstępie, w rozdziale Materiał i Metody oraz Wyniki i Omówieniu wyników.

We wstępie stanowiącym **wprowadzenie** do pracy, obejmującym 11 stron Doktorant przedstawił obszernie epidemiologię i czynniki rozwoju raka gruczołu krokowego, jego klasyfikację i onkogenezę wraz z wybranymi zagadnieniami dotyczącymi embriologii układu moczowo- pęciowego i infekcji wirusem HPV.

Założenia i cele pracy zostały przedstawione w sposób klarowny, sformułowane zrozumiale i dobrze opisuje zamierzenia badawcze Autora.

W rozdziale **Materiał i Metody** dobór materiału do badań jest omówiony szczegółowo i dobrze uzasadniony. Do badania włączono 50 mężczyzn poddanych operacji radykalnej prostatektomii techniką laparoskopową z powodu raka stercza. W preparacie po zabiegu pobierano wymaz ze światła łagiewki stercza a następnie wykonywano badania genotypowe DNA wirusa HPV metodą real-time PCR. Celem uzupełnienia wyników pobierano również materiał z losowych miejsc prostaty oraz z ujścia zewnętrznego cewki moczowej i spod napletka również pod kątem stwierdzenia wirusa HPV.

Wyniki badań przedstawiono na 5 stronach pracy. Na kilku tabelach i rycinach objęły one charakterystykę badanej populacji i uzyskanych wyników testu na obecność wirusa HPV. Na 50 pobranych testów z łagiewki sterczowej w ani jednym przypadku nie wykazano obecności DNA wirusa HPV. Brak pozytywnego wyniku na obecność wirusa stwierdzono również w materiale z losowych miejsc prostaty.

W **Omówieniu wyników** Autor umiejętnie zestawiał wyniki swoich badań z danymi z literatury, a obszerne rozważania dotyczące interpretacji rezultatów pracy świadczą o głębokiej znajomości tej problematyki. Należy wspomnieć, że uzyskanych danych dotyczących obecności wirusa w łagiewce sterczowej nie mógł porównać z innymi w piśmiennictwie z uwagi na brak wcześniejszych badań w tym kierunku. Podkreśla to innowacyjność badania tego parametru a doktorant jednoznacznie uzyskał odpowiedź, że łagiewka sterczowa nie jest miejscem bytowania i replikacji wirusa brodawczaka ludzkiego.

Wnioski są sformułowane przejrzysto, konsekwentnie odpowiadają na założone cele i znajdują uzasadnienie w uzyskanych wynikach.

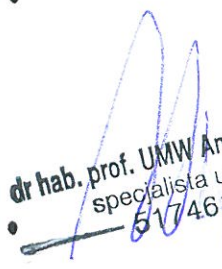
Piśmiennictwo obejmuje 90 pozycji i jest właściwie dobrane i wykorzystane we Wstępie jak i w dyskusji zawartej w omówieniu wyników.

W trakcie czytania dysertacji szybko nasunęło mi się spostrzeżenie, że ze względu na niską częstość stwierdzania DNA HPV w prostatie w dostępnych dotychczasowo badaniach, zbyt mała populacja chorych w badaniu wykonanym przez doktoranta może stwarzać prawdopodobieństwo, że subpopulacja chorych z obecną infekcją HPV może okazać się zbyt mała do analizy porównawczej. Należy jednak podkreślić, że Autor pracy uwzględnił też taką możliwość szeroko prezentując wszystkie ograniczenia pracy w osobnym podrozdziale. W tym momencie moja uwaga nie umniejsza zasadniczych walorów pracy, stanowiąc raczej element stymulujący doktoranta do dalszych badań, które są niezbędne, aby lepiej zrozumieć związek między HPV a rakiem gruczołu krokowego oraz jego ewentualne znaczenie kliniczne.

Równocześnie pragnę stwierdzić, co następuje:

- przedstawiona mi do recenzji rozprawa doktorska stanowi oryginalne rozwiązanie przez Doktoranta zagadnienia naukowego.
- Doktorant wykazał ogólną wiedzę teoretyczną z zakresu onkologii urologicznej dotyczącej raka gruczołu krokowego i znaczenia wirusa brodawczaka ludzkiego w etiologii raków urogenitalnych a lektura przedłożonej pracy potwierdza umiejętności Doktoranta do prowadzenia samodzielnej pracy naukowej .
- Badania zaprezentowane w rozprawie doktorskiej są oryginalne i powinny być kontynuowane.

Rozprawa spełnia wymagania stawiane w art. 187 Ustawy z dnia 20 lipca 2018 r.-Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce. W związku z powyższym proszę Radę Naukową Dyscypliny Nauki Medyczne Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie o przyjęcie rozprawy doktorskiej i dopuszczenie Pana Adama Kurpika do dalszych etapów przewodu doktorskiego.

dr hab. prof. UMW Anna Kołodziej
specjalista urolog
5174618

